



IKONY polskiej architektury Poland. ICONS OF ARCHITECTURE



05.2006





W cyklu *View from...* w styczniu 2006 ukazał się też artykuł poświęcony Krakowowi.

Nowa Europa

Numer 21 wydawanego przez Architekturzentrum Wien pisma „Hintergrund” jest podsumowaniem 10. Wiedeńskiego Kongresu Architektury (2002) pod hasłem *Next Europe. Das Nächste Europa*. Można tam znaleźć między innymi esej Ewy P. Porębskiej *CoCa City. Kommunismus, Kapitalismus – Polens Städte im Wandel (CoCa City. Od komunizmu do kapitalizmu – polskie miasto w drodze – publikacja „A-m” 2/2003)*.

„A10” na Śląsku

„A10” to wydawane od 2004 roku pismo, prezentujące kulturę architektoniczną całej Europy, a nie jedynie dzieła wybranych *stararchitects*.

W ośmiu numerach, jakie się dotąd ukazały, trochę miejsca poświęcono Polsce. Szczególnie interesujący dla „A10” jest Śląsk. W numerze 5 zamieszczono wywiad z Robertem Koniecznym, współzałożycielem pracowni KWK Promes, który przeprowadzili wrocławscy architekci Roman Rutkowski i Łukasz Wojciechowski. W ostatnim numerze ci sami autorzy zamieścili duży artykuł na temat Wrocławia. Bardziej niż chwili obecnej dotyczy on architektonicznego dziedzictwa – od Scharouna, Poelziga i Berga po postmodernizm, ale są też krótkie opisy i zdjęcia nowych i planowanych budynków. W tym samym numerze znalazła się prezentacja domu jednorodzinnego Tomasza Głowackiego w podwrocławskich Galowicach. W „A10” pokazano również: zwycięską koncepcję Muzeum Historii Polskich Żydów fińskiej pracowni Lahdelma & Mahlamäki (nr 6), projekt biblioteki

uniwersyteckiej w Katowicach biura HS99 (nr 4), siedzibę Opus Film w Łodzi Romualda Loeglara (nr 3), dom w Mikołowie pod Wrocławiem Romana Rutkowskiego i Damiana Radwańskiego (nr 2) oraz projekt centrum sztuki w Broku rzeźbiarza Jarosława Kozakiewicza (nr 2).

Warszawa – feniks z popiołów

Warschau – Phönix aus der Asche to architektoniczny przewodnik, który można polecić nie tylko cudzoziemcom. W przystępny sposób prezentuje historię miasta od 1919 roku do dzisiaj, najważniejsze budynki i założenia urbanistyczne. Książeczka zawiera też plany miasta, bibliografię, indeks i słownik z tłumaczeniami na niemiecki nazw ulic. Nacisk położono na zniszczenia wojenne, odbudowę i przemiany po 1989 roku. Dodatkowy rozdział poświęcono siedmiu moskiewskim „siostrzom”

Pałacu Kultury. Autor jest szwajcarskim architektem, redaktorem pisma „Hochparterre”. Werner Huber, *Warschau – Phönix aus der Asche. Ein architektonischer Stadtführer*, Köln Weimar Wien 2005, ss. 206

Zachód patrzy na Wschód

JEMS, Ingarden & Ewý, nsMoon Studio, Bulanda & Mucha, medusa, Lewicki-Łatak, HS99, Centrala, KWK Promes, Kuba Woźniczka to biura zaprezentowane na berlińskiej wystawie *Emerging Identities – EAST!* (Deutsches Architektur Zentrum, listopad 2005 – luty 2006, „A-m” 2/2006). Podsumowuje ją katalog, gdzie kilka stron poświęcono działalności tych pracowni. *Emerging Identities – EAST!*, red. Kristien Ring & DAZ, Berlin 2005, ss. 176

Opracowała Agnieszka Dąbrowska



poland

icons of architecture



Centrum Sztuki Manggha\ Manggha Art Center



poland

Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha\ Manggha Japanese Art and Technology Center

Kraków, ul. Marii Konopnickiej 32,

Autor\Architect: Arata Isozaki & Associates (Tokyo), architekt Arata Isozaki

Współpraca autorska\Associate

architects: Jet Atelier (Kraków), architekci Krzysztof Ingarden, Jacek Ewý; skład zespołu Arata Isozaki & Associates: Ghen Mizuno, Yusaku Iimamura, Shigeru Hirabayashi; skład zespołu Jet Atelier: Krystyna Mróz, Jarosław Kulicki, Bogdan Błdy, Łukasz Kępski, Paweł Koperski, Marek Kozień

Konsultant ds. akustyki\Acoustics

consultant: architekt Jan Rączy

Konstruktor\Structural

engineering: Jan Grabacki, Jan Gugulski

Generalny wykonawca\General

contractor: Takanaka Europe GmbH

Inwestor\Client:

Fundacja Kyoto-

Kraków A. Wajdy i K. Zachwatowicz

Pow. terenu\Site area: 4900 m²

Pow. użytkowa\Usable floor area:

3100 m²

Pow. całkowita\Total area: 3560 m²

Pow. ekspozycyjna\Exhibition area:

880 m²

Kubatura\Volume: 16 696 m³

Liczba miejsc w sali

wielofunkcyjnej\Number of seats in

multi-purpose hall: 150-200

Projekt\Design: 1990-1993

Realizacja\Construction: 1993-1994

Nagrody\Awards: I Nagroda

Ministra Infrastruktury w 1995

roku; Najlepszy Budynek Krakowa

wybudowany w latach 1989-1999

w III edycji organizowanego przez

miesięcznik „Architektura-murator”

konkursu ŻYCIE W ARCHITEKTURZE;

„Ulubieniec Krakowa” wśród realizacji

powstałych w latach 1989-1999

wybrany w plebiscycie mieszkańców

First Prize awarded in 1995 by the

Minister of Infrastructure; 1989-

1999 The Best Building in Krakow

in the Third Edition of LIFE IN

ARCHITECTURE Competition

organized by the Architektura-

murator monthly magazine; voted

“Krakow's Favorite” by the public among

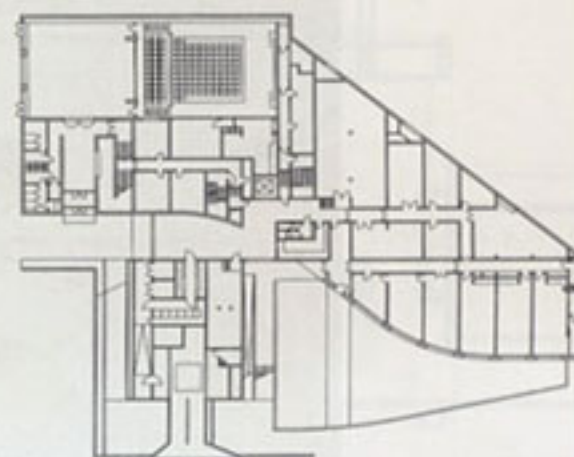
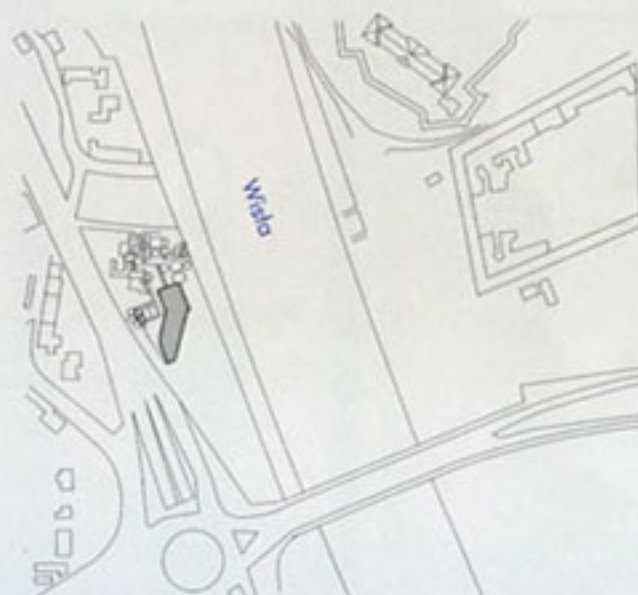
buildings constructed in 1989-1999

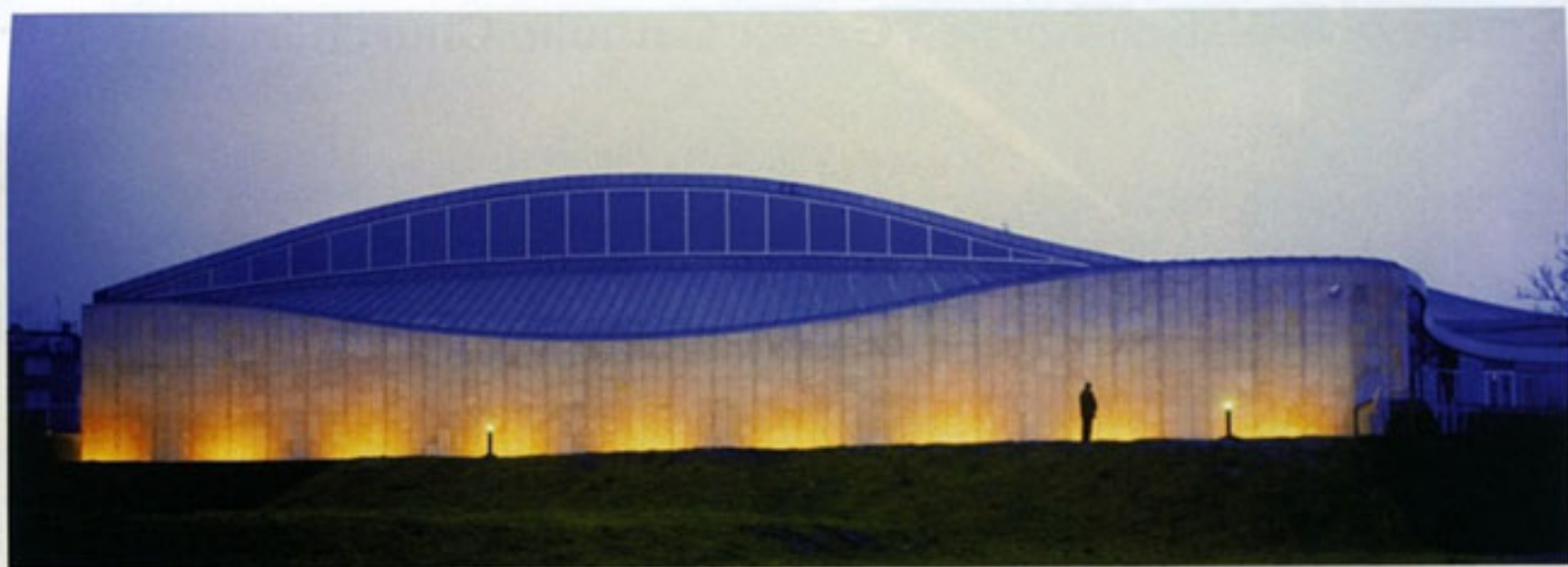
Prezentacja w\Published in:

„A-m” 2/1995

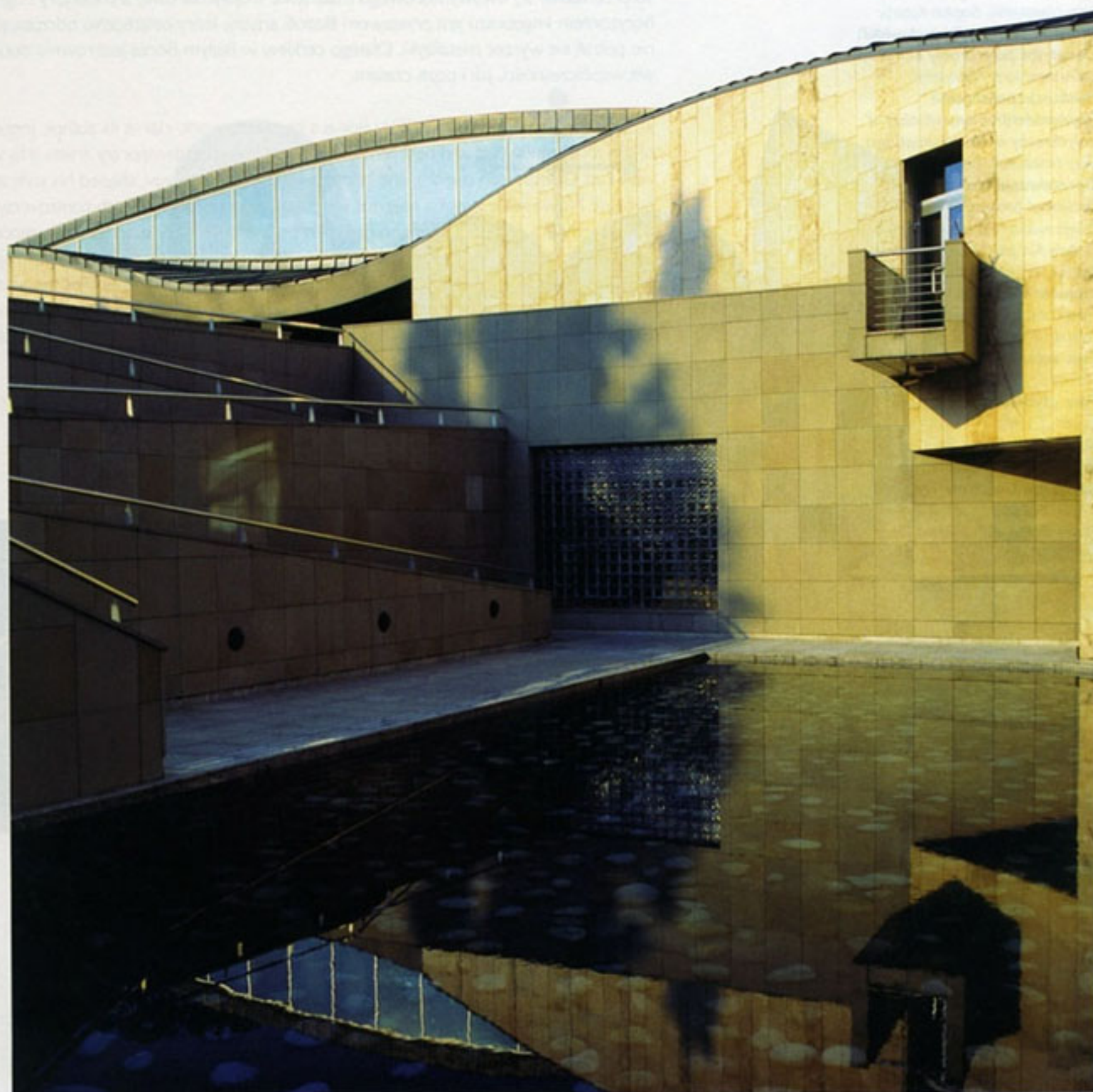
Falujące dachy – najbardziej charakterystyczny element bryły Mangghy – nawiązują do płynącej obok Wisły, a jednocześnie przypominają ikoniczny japoński drzeworyt, na którym rybacy zmagają się z napierającą falą. Z tego związku japońskiej wrażliwości z tradycją miejsca powstał budynek głęboko humanistyczny, dyskretny, wewnątrz intymny i niemal domowy. Projektanci pozwolili przemówić szlachetnym materiałom i osiągnęli efekt architektonicznego haiku – formy lapidarnej, komunikatywnej, ale stroniącej od nachalnej narracji. W Polsce wczesnych lat dziewięćdziesiątych sam fakt zaprojektowania budynku przez światowej sławy architekta, Aratę Isozakię, był sensacją. Rangę inwestycji wyznaczały też nazwisko mecenas – reżysera Andrzeja Wajdy i niezwykle przeznaczenie – obiekt miał pomieścić unikalną kolekcję sztuki japońskiej. Dodatkowym wyzwaniem była lokalizacja – naprzeciw zamku na Wawelu, przez wieki siedziby królów Polski.

The most characteristic element of the Manggha building is the rolling roof, a reflection of the adjacent Vistula river. It also recalls an iconic Japanese woodprint depicting fishermen in struggle against a surging wave. This mix of Japanese sensibility and tradition of place have given rise to a deeply humanist, discrete, internally intimate and even warm-hearth structure. The designers gave noble materials voice to intone an architectural haiku, a succinct, communicative form that eschews overbearing narration. The very idea of a building being designed here by a world-acclaimed architect, Arata Isozaki, was sensation in Poland in the early 1990s. Two facts raised the project's profile: its benefactor, director Andrzej Wajda and that it was to contain a unique collection of Japanese art. The location made for an additional challenge – it is situated opposite the Wawel Castle, for centuries the seat of Polish Kings.





Centrum Kultury i Sztuki w Warszawie – nowy budynek, który ma być miejscem spotkań i wymiany kultury. Budynek jest zaprojektowany przez architekta i ma być miejscem spotkań i wymiany kultury. Budynek jest zaprojektowany przez architekta i ma być miejscem spotkań i wymiany kultury.



Pawilon Polski Expo 2005 \ Polish Pavilion at Expo 2005



poland

Pawilon Polski na Wystawie Światowej Expo 2005 \ Polish Pavilion at Expo 2005 World Exhibition

Japonia, Nagoya, prefektura Aichi

Autorzy \ Architects: Ingarden & Ewy Architekci, architekt Krzysztof Ingarden; artysta plastyk Aleksander Janicki

Współpraca autorska \ Associate architects: architekt Jacek Ewy; zespół: architekci Piotr Urbanowicz (architekt prowadzący), Piotr Hojda, Bartosz Haduch, Sebastian Mochaj, Dominik Starzycki, Grzegorz Smogulecki; K3 Pracownia Projektowa, architekci Piotr Chuchacz, Benedykt Bury, Rafał Chowaniec

Współpraca \ Collaboration: ADH Architects (Tokyo), architekci Makoto S. Watanabe, Yoko Kinoshita, Nao Kameyama

Architektura wnętrz \ Interior architecture: Ingarden & Ewy Architekci, architekci Krzysztof Ingarden, Piotr Urbanowicz, Bartosz Haduch, Sebastian Mochaj; konsultacja: artysta plastyk Paweł Grunert, architekt Sławomir Pankiewicz

Projekt wnętrza komory kryształowej Wieliczka \ Design for the Wieliczka Crystal Chamber: artysta plastyk Marek Grabowski

Projekt instalacji multimedialnej Echo \ Design for the Echo multimedia installation: artysta plastyk Aleksander Janicki

Szklana rzeźba fortepianu \ Glass grand piano sculpture: architekt Tomasz Urbanowicz

Konstrukcja \ Structural engineering: Urmezawa Structural Engineers (Tokyo), Ryozo Urmezawa, Shin-itsu Hiraoka; Ove Arup & Partners Poland, Andrzej Sitko, Sebastian Szafarczyk

Projekcja filmowa w pawilonie \ Film show in the pavilion: reżyser Andrzej Kaluszkowski, operator Andrzej F. Jaroszewicz

Realizacja systemów multimedialnych \ Construction of multimedia systems: TRIAS, Toruń

Generalny wykonawca \ General contractor: Holtmann Messe + Event GmbH, Niemcy; ZBiD, Wrocław, Polska; Shinto Tsushin, Nagoya, Japonia

Inwestor \ Client: Krajowa Izba Gospodarcza

Pow. terenu \ Site area: 758 m²

Pow. zabudowy \ Building area: 650 m²

Powierzchnia użytkowa \ Usable floor area: 793 m²

Pow. całkowita \ Total area: 998 m²

Kubatura \ Volume: 3891 m³

Projekt konkursowy \ Competition design: 2004

Projekt \ Design: 2004

Realizacja \ Construction: 2004-2005

Prezentacja w \ Published in: „A-m” 7/2005

Do stworzenia sugestywnej, ekspresyjnej formy Polskiego Pawilonu na Expo 2005, lekkiej jak pędzący wiatrem biały obłok, wykorzystano techniki komputerowe. Jego elewację z białej wikliny – tradycyjnie używanej do wyplatania koszy – wykonali rzemieślnicy z dwudziestu wsi nad Sanem. W teatralnie zaaranżowanym wnętrzu, będącym symbolicznym przekrojem Polski od morza aż po góry, dominują dwa wątki ekspozycji: postać Fryderyka Chopina i kopalnia soli w Wieliczce. Wystawy Expo to wielka metafora dzisiejszego świata, jego idei, technologii, sztuki i narodowych tożsamości. To także festiwal współczesnej architektury. Projekt całości pawilonu ukazuje Polskę jako kraj, w którym nowoczesność łączy się z tradycją i historyczną pamięcią, a współczesna technologia z ekologią i rękodziełem.

Computer aided design was used to create the light as "a wind-blown cloud" suggestive and expressive form of the Polish Pavilion at Expo 2005. The façade of white wicker, traditionally used for basket weaving, was made by craftspeople from 20 villages on the San river. The theatrically arranged interior, a symbolic cross-section of Poland from the mountains to the sea, is dominated by two expositional themes: the figure of Fredric Chopin and the Wieliczka Salt Mine. The Expo is a tremendous metaphor of our world, its ideals, technologies, art and national identities. It is also a festival of contemporary architecture. The pavilion's design shows Poland to be a country where modernity melds with tradition while history, remembrance and modern technology are fused with environmentalism and craftsmanship.

